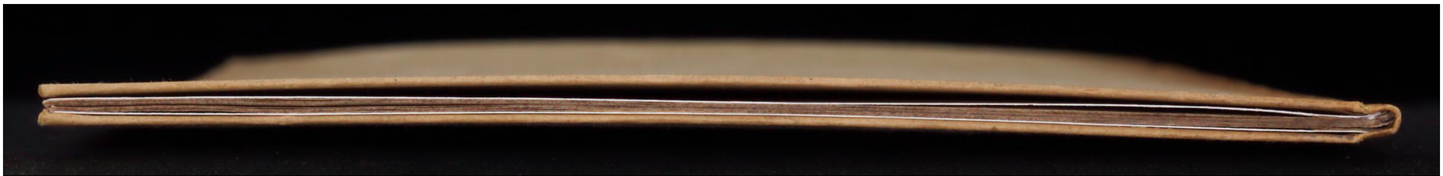
298
A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

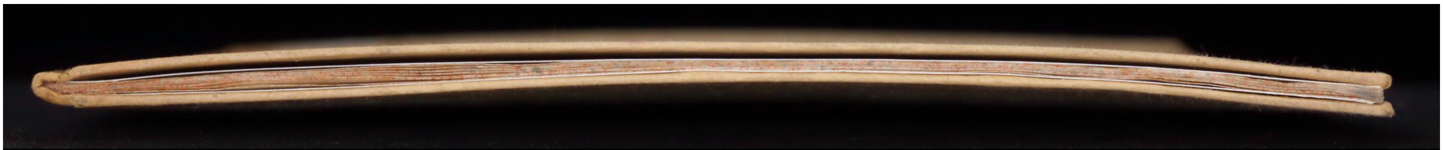

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

XW 298 3
A26

MARCI ZUERII BOXHORNII

ORATIO

AD

BELGAS,

Hiſpano adhuc parentes:

SASSA GANDAVENSI,

auſpiciis

FOEDERATI BELGII ORDINVM,

ductu

FREDERICI HENRICI,

Arauſionenſium Principis,

expugnatâ.

LVGDVNI BATAVORVM,

Apud ADRIANUM WIINGAERDE,

&, FRANCISCUM MOIARDUM.

cIↄ Iↄ cXLIV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

PATRIÆQVE
PATRIQVE
ET
TOTI BELGARVM NOMINI
S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

MARCI ZUERII BOXHORNII

ORATIO
AD
BELGAS,
Hiſpano adhuc parentes:

SASSA GANDAVENSI,
auſpiciis
FOEDERATI BELGII ORDINUM,
ductu
FREDERICI HENRICI,
Arauſionenſium Principis,
expugnatâ.

FOEDERATI ET LIBERI BELGÆ LOQUUNTUR.

BElgas vos, ſed dubium quo nobis nomine appellandos, Belgæ convenimus. Conſanguineos noſtros & Cognatos, ut iiſdem majoribus ortos: Fratres olim & Amicos, cum aut diverſos ſinguli principes, aut eundem omnes, iiſdem pro libertate ſtudiis conjunctis, agnovimus; nunc contra hoſtes, dum ſeptuaginta fere annorum inteſtino pariter ac externo bello, inaudita inter eos contumacia, quos & natura, & cauſſa, & mutua commoda eſſe jubebant conjunctiſſimos, maxime autem veſtrâ, collidimur: & communem patriam quaqua, ſed nos inviti, cruentamus: Fratres iterum noſtros & Amicos, ſi, quod nobis idem vobiſcum ſanguis, neceſſitas vobis præſcribunt, pulcherrima & toti Belgarum imperio haud dubie profutura

vota noſtra audiuntur. Hoſtium nomine vos jam adire haud debuimus, quos volumus amicos; illud autem antiquum & dulciſſimum, quod Fratrum & Amicorum eſt, uſurpare, patientia, vel, quod potius ſperandum eſt, hæſitatio veſtra nondum ſinit. Cognati ergo & conſanguinei, cum haud dubia ſit ipſa naturæ inclinatio, neque illa bellorum vi unquam poſſit exſtingui, cognatos vos nobis & conſanguineos populos, clauſtris imperii veſtri per hos maxime dies virtute noſtra perruptis & apertis, propiores jam ſalutamus. non, hercle, quod plerumque fit inter ventoſos & externos, tot ſuperiorum annorum vel recentibus victoriis inflati & inſolentes qui reverenter ſurgentem fortunam habere didicimus; neque, ut afflictis vobis, quæ tantum vulgi fere ubiq, intemperantia eſt, inſultaremus; neque, ut victores vobis velut victis, qui tot tantiſque cladibus fracti jam prope victi eſtis, pro lubidine leges poneremus; cum ſolo Fœderatorum Sociorumque nomine contentis nobis &, ſi licet, ſuperbis, Socios vos habere & Fœderatos potius ſit, quam victis imperare: ſed, quod innocentiam hujus imperii noſtri inprimis decet ac ſanctitatem, & jam totius prope ſæculi nobis votum eſt, diuturnique hujus belli finis ſemper fuit, ut multis magniſque tempeſtatibus afflictos vos, & in ultimam perniciem haud dubie jam vergentes, ad felicitatis noſtræ exemplum non modo, ſed etiam uſum, neque ad ſpem, ſed certiſſimam ſalutis fiduciam, pacem ſocietatemque noſtram, triſtiſſima ſervitute à cervicibus veſtris depulsâ, vocaremus. Vos quidem, ſi quid in vobis vel exempli ſuperſit vel ſanguinis majorum, integram & incorruptam Belgarum indolem hic in nobis agnoſcitis; quam non modo ad curam cuſtodiamque libertatis ſuæ, ſed etiam alienæ, Belgarum maxime, ipſa natura reſtrinxit. In hac autem publica lætitia noſtrorum, poſt amnes veſtros, quos præcipua imperii munimenta habebatis, ſuperatos, poſt captam in Flandria, pollentiſſima,

quas

quas Belgium veſtrum habet, ditionum, ſecuritatis veſtræ, quam inacceſſam & invictam credideratis, arcem ac ſedem, capita rerum veſtrarum reliqua concuſſa & commota, turbataſque adeo domi res veſtras, ut vix amplius dubium ſit, an domeſtica vobis vitia, an oppugnantium virtutes opeſque, tot veſtrarum tantarumque, recentiſſimarum cumprimis, & quæ majores jam inſtant, cladium ſint auctores; ſubiit nos veſtri quoque cura & miſeratio. quamquam, quo excipiendus eſſet pompæ ingenio revertens à feliciſſima expeditione militiæ noſtræ imperator nunquam alias nobis, tot ejus officiis, laboribus, periculis, proximis maxime, obſtrictis & obligatis, ſolicitius aut intentius fuerit cogitandum. Sed cum infra rerum ejus faſtigium longe poſita ſint, quæ inſtruendæ triumphali pompæ, vel ipſa principum arrogantia, vel privatorum pietas aut adulatio plurima hactenus invenit; neque ejus modeſtiæ ſit, velle ambitioſe coli, ſicut ejus prope ſolius eſt ſupra omnes retro duces eminere; & præter agnitam Dei immortalis pacem, præterque teſtes publicæ lætitiæ ignes, qui nunquam frequentiores arſere, nihil hic nobis præſcripſerit innocentia aut parcimonia majorum; & quod potiſſimum eſt, in animis noſtris, velut templis, dedicatam tot ejus pulcherrimorum operum imaginem circumferamus, ſic ſibi à nobis ſatisfieri facile patietur, ſolitus ſemper poſt victoriam de ambitione etiam modeſtiâ triumphare. Erat quoq; religio nobis; & cum nulli apud cordatos quoſque triumphi fuerint civilium bellorum, & ex cognato ſanguine hauſto voluptatem quærere aut capere, non ſit Belgarum, ex afflictiſſimis arctiſſimiſque veſtris rebus novi ac immodeſti triumphi quærere noluimus occaſionem. Sed nos illa magis cupido exercet, uti quocunque modo, & quamprimum, reſpublica veſtra adiuvetur. Horum enim, quæ nos agitant, bellorum cum nulla hactenus apud vos præmia fuerint, omnia mala, & per ea jam pridem amiſſa ſint, quæ multis labo-

ribus & periculis, multâque innocentia capta majores veſtri naſcentibus vobis cum anima ſimul tradidere: pax cum vicinis populis, in bellum verſa, per tot annos duodecennii ſpatio male dilatum; libertas cedere miſerrimæ ſervituti juſſa; domus & familia in patria clariſſuma, externis, neque æſtimatis domi, ad ſupremos honores, contra avitas leges, evectis, bonæ artes & honeſtæ divitiæ, paupertate, avaritia externa, ac tot annorum cladibus abſumptæ; cumque atrocior caſus, niſi optimo conſilio & neceſſario auſu antevertitis, jam jam pavendus ſit, non profecto flagitium nunc à vobis, neque malum facinus petimus; ſed uti libertatem everſam prope jam ab occaſu reſtituatis. Torpere ultra & polluendam perdendamque Rempubl. relinquere, ſopor & ignavia videretur, etiamſi vobis quam inhoneſta, tam tuta ſervitus eſſet, acerrimis adverſarum rerum ſtimulis exploratis. Tot per annos victores, quod egregium nobis putamus, omnia vobis decora publicæ tranquillitatis offerimus. Ipſa illa libertas noſtra, preſſa olim & tantum non enecta atrociſſimâ, quæ vobis adhuc fæda manet, ſervitute, agere cauſſam ſuam contra potentiſſimum tunc Europæ regem auſa, cum omnium egens & ab omnibus deſerta nihil poſſet ſperare, per varios initio caſus, & infinita rerum diſcrimina, dein anniverſarios fere triumphos, ad juſtam, &, quantam optare poſſumus, magnitudinem eniſa ac provecta, tot jam lauris redimita, nec armata, ſed, cum ampliſſimo ſuæ domi pacis ac omnium ejus bonorum comitatu, placida ad vos venit, & dextera olivam, vetus pacis inſigne, prætendit, ac, cum in inſulis noſtris aliiſve ditionibus anguſte habitet, & ad gloriam nihil præter liberrimum Belgarum totum nomen deſideret, apud vos quoque, receptâ ſe & agnitâ, feliciſſime geſtit imperare. Nec vobis ſuſpecta ſint, aut adverſa conſilia noſtra videantur, quorum hic alius animus, alius in campo eſt; alius cum obſtinatos vos & hoſtes, alius

cum

cum affiictos & cognatos; alius cum tantum miſeros, alius cum etiam pereuntes cogitamus; & qui quos in ipſa pugnâ odimus, poſt eam feliciter pugnatam, amamus. vos certe, quos ubi amare non licuit, cum vellemus, aliquamdiu odiſſe debuimus, ut aliquando amaremus. Natura ipſa pro votorum noſtrorum innocentia pronuntiat. Neque difficulter adnuunt, qui ad ſui & ſuorum amorem vocantur. Steterint tot per annos iratæ acies; hauſerit Belga ſanguinem Belgarum; geſta ſint, quæcunque hoſtile odium meditatur, credi ſane adverſi haud poſſunt, à quibus, licet poſt tot mala, præcipua gentium bona, pax & libertas, jam vobis offeruntur. Si in cœlum uſque laudibus feratur clementia eorum, qui, quos ferro fregerant, ſubjectis pepercere; qui non, modo haud ſint profeſſi odium ſui, primo hoſtes, dein amicos libenter agnoverint, qui, cum expeditionibus imponere poſſint ultimum diem, jam victos, ſi ipſi velint, ad rerum feliciſſimè à ſe geſtarum uſum vocant ac communionem. Neque eſt quod de fide noſtrâ dubitetis, cum amandos vos eſſe nobis non hic neceſſitas præſcribat, ſed amor; quod ipſum infucati ac ſanctiſſimi eſt argumentum: nec de conſtantia, cum hæc Reſpub. domi ſeptemplice illo ac indiſſolubili nodo aduſque totius terrarum orbis ſtuporem commendata; foris vero omnium, quotquot amant & tuentur ſuam aut aliorum libertatem, principum populorumve fœderibus illigata, nulla perfidiæ notâ ſit inſignis. Nec de ſumma hujus conſilii diu vobis laborandum eſt. Eo neceſſitatis jam apud vos ventum eſt, ut ſuadere, quod oporteat, non multi laboris ſit. Simpliciſſime ergo inter nos hodie, & Belgæ, loquemur; blanditiæ, peſſimum veri affectus venenum, aberunt; & quæcunque aſſentatione ſolâ ſine affectu, aut odio, peraguntur. Diu vos morari non eſt temporis hujus: ſi bellum modo, auctores ejus, mala, quæ tot jam annis vos preſſere, & ultima manent, nullæ ad avertenda opes, cer-

tiſſima pax ejectis ejuratiſque ejus auctoribus, quam id utile Reipubl, vobis glorioſum, aut promptum effectu, aut certe non arduum ſit, æſtimetis, omne conſilium impletum eſt; niſi quæ fato manent, quamvis ſignificata, non vitantur. Uni impares, eadem jam tempeſtate, Gallorum & noſtro, implicati eſtis, iis auctoribus, à quibus, poſt opes veſtras conſumptas, aut prope nullas, nullâ auxilii reliquâ ſpe, diſcrimen tamen ac pericula bellorum vobis relinquuntur. Nos olim, diverſis ſeptem ſupra decem gentium vocabulis, ut ſedibus, non animo aut odiis, diviſi, commerciis contra & promiſcuis matrimoniis, velut unus idemque populus, conjuncti, & altiſſimam pacem, & florentiſſimum, ut ea erant tempora, imperium, inter parata pro libertate mutua præſidia, domi habebamus. Si quæ principum aut ambitio, aut ſuſpicio, vel etiam petulantia bella faceret, neceſſitas pacis, & iccirco ſtudium, ac Belgarum conſenſus, ſtatim exſtinxere. Geſta idem qui cœperat annus plerumque finivit. Tum meliorem in pace, quam bello, nos habere cauſſam credidimus. Veſtra nos contumacia, diuturno huic &, ſi Hiſpanorum apud vos vota valent, æterno, per iniquiſſimam eorum dominationem, involuti ſumus. Neque enim tam ex nobis cauſſas diſſentiendi habuimus, quam illorum imperio. qui, ne jam dicamus ſingula, ad quæ horror animum ſubit quoties recordamur, quæ vobis etiam deteſtata prope unicum & triſtiſſimum annalium noſtrorum ſunt argumentum; tot innocentiſſimorum hominum millibus, nunquam auditâ immanitate, trucidatis, cruento paſſim Belgio & maculato, quæ ſcelera alii, remedia vocabant; falſis nominibus ſeveritatem pro ſævitia, ſupplicia noſtra & contumelias, & quot prope Belgas tot rogos & cruces, diſciplinam appellabant. quam dum fortiter nos excutimus, vos fœda inconſtantia, mutatis animis, patientius fertis, in diverſa hæc ſtudia ſciſſi ſumus. Manſit tamen nobis veſtri amor; bellum

bellum modo adverſatum eſt; pertinaciam veſtram oppugnavimus, non ſalutem; &, quâ fruebamur, florentiſſima libertas, voſque etiam complecti cupiens, odiſſe nos ſervitutem veſtram hactenus coëgit. Nec enim de parte finium vobiſcum ambigimus; aut veſtras injurias, ſed Hiſpanorum querimur. qui ut vobis ſervitutis ita nobis omnibus inteſtini hujus belli, vobis autem infeliciſſimi, ſoli ſunt auctores. Neque profecto aliorum ambitionem, cujus ſpe omnia Europæ regna jam devorata ſunt, Gallicum ſuperioribus annis intuliſſe vobis credendum eſt. Quid enim aliud Ludovici Regis indicentis bellum vobis litteræ aperuere? Securitati Gallorum perfida, & verſipellis illa, quod de Carthagine olim dictum eſt, Hiſpania inſidiata eſt; pacta & conventa ſociorum turbavit; Belgæ innocentes, ſed quia Hiſpanorum ſunt, plectuntur. Aut fallimur, aut facile agnoſcitis bellorum auctores. Utinam non foveretis? Quid vero ipſa? quid per illa in Belgio tot jam annis à vobis profectum? Neque nocere hoſtibus, neque tueri vos valuiſtis. Tot expeditionibus, tantis veſtris Hiſpanorumque, adhuc pollentium, impenſis, quid, hercle, aliud actum eſt, quam ut continuo fere victi, poſt tot maribus noſtris claſſes immiſſas, tot terrâ exercitus eductos, tot claſſibus fractis ac merſis, tot urbibus, tot clauſtris imperii veſtri & munimentis, paſſim captis, omnibus domi foriſque opibus exhauſti, nullis fulti alienis, & prope inermes, cuncta ſcrutantes, aut in hoſtium, quibus jam omnia aperta ſunt, lubidine finem, aut in ſola miſeratione noſtra præſidium rerum veſtrarum inveniretis? Addite privatorum, tot civium, tot agreſtium, tot neceſſitudinum veſtrarum, anniverſarias clades, quæ non minus publicæ ſunt, cum florentibus illorum rebus hæc etiam adiuvetur. Obeuntibus vobis veſtras, aut partim veſtras, Belgii regiones, quid præter urbes & caſtella pluria amiſſa, quam defenſa; littora, cum voluimus, obſeſſa; terrâ, etiam cum deſtinata

 oppu-

oppugnantibus non procederent, ſemper immenſis cladibus ditiones afflictas; earum intima, & bellorum injuriis olim excepta, limites imperii; agrorum vaſtitiem, raros, poſt anni ſpem, poſt agreſtium mapalia & caſas toties everſa, cultores; cineres pro florentibus vicis; municipia aut oppida, aperto poſita loco, deformia, deſerta; clauſa, à metuentium tantâ pallentiumque multitudine, quantâ civium, habitata; commerciorum jam longum ſilentium; otioſas artificum manus, & interim eſurientem domi, aut mendicantem, aut alias quærentem ſedes matrum ac parvulorum gregem; (& immenſa jam ſponte aut ex deſperatione exulantium multitudo ſedes noſtras læta implevit) calamitatis denique omnis egeſtatiſque triſtiſſima ac frequentiſſima ſpectacula, offeretur? Sint porro ante oculos, ſtipendiis haud ſolutis, fluxa ducum auctoritas, nulla jam prope militiæ veſtræ diſciplina, rupta omnis ſacramenti reverentia: quo fit, ut tot fere, quotquot ſigna veſtra ſequuntur, mendicos urbes veſtræ videant, agri fures, & latrones, ac, quod ſupra omnia mala eſt, impunitos, & nondum damnata exempla; ut barbarus, quem ex Germania, quam attrivit pridem ac evertit, plerumque neceſſitas vocat, ad Rhenum veſtrum, aut Moſam, aut Liviam, pacatiſſimos olim & tot ſcelerum neſcios amnes, non aliter atque Dravum ſuum Savumve exlex agat, & ad prædam cædeſque ſuorum, non opem veniſſe videatur. Neque enim illi modo vobis hoſtes ſunt, qui bellum inferunt, ſed qui vobis merent. Nec ullum majus calamitatis indicium eſt, quam ab auxiliis oppugnari quæ præcipua, nam id inſtat, irati & deſperantis vulgi ſunt turbamenta. Si apud vos, quos neque nota mala veſtra fallere poſſunt, neq; occulta, nobis, quos etiamnum hoſtes creditis, non ſit fides; inveniet certe ille, qui adhuc veſter, & præcipuo inter vos loco, (nam nomini apud ſervientes parcendum eſt) cum pacem Belgarum bello anteferret, an non, quæſumus vos, jam tum

ex

ex vero illa? Horreat ſermo, ſi ad tabulam & memoriam, ,,
clades, funera, & quantum mali invectum eſt, revocem. ,,
Homines & ipſi agri gemunt, populi & urbes; pacemque ,,
precibus & votis flagitant; otio & quiete digni, quia tam ,,
ſævam tempeſtatem tam patienter tulere. Pietatis munus ,,
eſt, otii ac quietis cauſſam ſuſcipere; ut ſi malis modus non ,,
ſit, ſit ſumptibus, qui omne jam belli pretium & quid- ,,
quid bello petitur, excedunt. Ærarium maximum, & ,,
quod fundo caret, exhauſtum eſt. Theſauri pene innu- ,,
merabiles profuſi: laſſa liberalitas, & adhuc miles eget, ,,
hoſti ſimilis, & urbibus agriſque infeſtus Regiis, quia arida ,,
& ſicca ſtipendiorum vena. Neceſſitas legem non habet, ,,
neſcio tamen fœdiori flagitio ad rapinam, an dedecore ad ,,
mendicitatem ſtipendiarii Regii, Martis alumni, veniant. ,,
Vt concedam corrigi hæc poſſe: quid paucis tamen inſu- ,,
lis omnium regnorum vectigalia, tributa impenduntur? ,,
Si recte calculum ponimus, vix tanti victoria eſt: & adhuc ,,
pugnamus? Hæc olim, & graviſſima vobis præmia ho- ,,
rum bellorum ſunt. Quæ autem nunc, poſt tot novas ,,
incomparabiles clades, quæ cum annis ſingulis plures &
multo graviores, ac pene jam ultimæ, cum vix alias pati
poſſitis, recurrêre? quæ poſt Catalauniæ, & Luſitaniæ, &
tot in India ditionum defectiones, per quas Regiæ opes,
ſemper vobis juvandis impares, nunc nullæ, neque Hiſpa-
ni ſanguinis miles, vobis offeruntur? Quæ, poſt tot domi
mala, tot vulnera, quibus ipſa imperii veſtri, ſi id impe-
rium dicendum ſit, vitalia jam petuntur? Quæ poſt Atre-
batum (nam recentiſſimorum hic ſufficit meminiſſe) à
Gallis captam, ſuperbam illam & munitiſſimam non mo-
do Arteſiæ, ſed totius Gallobelgici tractus, eumque longe
nunc lateque infeſtantem, civitatem? Quæ poſt cæſam ab
iis & deletam, memorabili illo ad Rocroiam prælio, exer-
citatiſſimam militiæ veſtræ manum? quæ poſt eam victo-
riam ſtatim ſequutam Theodonis Villæ, quæ urbs Lutzen-

burgiorum caput eſt, deditionem? Quæ poſt Grevelingam, portu & operibus nobiliſſimam, pari felicitate expugnatam? Quæ poſt caſtella tot, tot aggeres, limites, amnes rivoſque, per quæ inviam hoſtibus viam credideratis, unius, velut fulminis, impetu ſuperata, denique omnia irrumpentium ferro ac flammis, aut tributa imperantibus, recluſa ac aperta? Quæ poſt maximi terroris Hiſpanicam claſſem, tot annorum opus, nullo noſtrorum damno, ad Cantii littus captam aut diſſipatam? poſt, ſola privatorum manu, velut februis, purgatum, & piratis veſtris clauſum domeſticum mare? Quæ denique, poſt invictum vobis habitum Gandenſis Cataractæ munimentum, tot caſtella proxima, ſub ditionem noſtram nunc redacta; inerrantia ſigna noſtra penitiſſimis Flandriæ oris; fertiliſſimos Waſiæ campos, ipſum velut uber fœcunditatis, cum volumus vectigales; denique Antwerpiam Gandamque, florentiſſimas Belgii veſtri & quarum fulturis reliquæ omnes ſuſtinentur, civitates, terrore ac metu undique obſeſſas & prope jam captas deſperatione? Nec enim præter hanc quidquam vobis reſtat; unumque id ad ſalutem vobis ſupereſt, ut poſt omnem fiduciam vobis ablatam, poſt nullas ad ſecuritatem latebras, rebus veſtris diffidatis. Non enim eſt, quod aut malorum remedia, aut feliciora tempora ex vobis vel Rege veſtro exſpectetis. Qui florentiores uni noſtro bello impares ſemper inventi eſtis; quomodo, qui poſt tot annorum tabem enervati, exſangues, propius ab exitio jam abeſtis, ex duobus maximi metus, noſtro Gallorumque, inſtantem tempeſtatem avertetis? Hiſpania autem, ægra ipſa, ſaucia, & validiſſimis artubus ſpoliata quomodo opem feret vobis laborantibus? Si quidem ferre poſſit, cur in tempore, cur afflictiſſimis jam, & toties ſupplicibus, idoneam non tulit? cum tamen ſui in Belgio imperii conſervationem inter præcipua ſemper conſilia habuiſſe credatur. Haud unquam terruere nos, neque vos

fallant,

ſallant, vana nomina, complexi totius pene orbis imperium tituli, Indiarum domini, & per Aſiam atque Africam late longeque regnantes Philippi, legentium tantum terriculamenta. Cum ſoli, cum nullis opibus noſtris, modicis alienis, &, ut ſic dicamus, pene nulli, bellum contra eos integros, & potentiſſimos, & univerſæ Europæ formidatos, ac in Belgio totius prope orbis viribus nos oppugnantes, pro libertate noſtra gereremus, caput tamen repente extulimus, & plerumque victores novum nobis, & ſtatis apud Principes legationibus mutuiſque fœderibus agnitum, &, quod invidia audiat, longe florentiſſimum aſſeruimus principatum. Quid ex illo ergo, domi oppugnato, & vix ſuam in Hiſpania tuente dominationem, atque, ut nunc alia prætermittamus, in iſto orbe, quem ſolum habuit ſemper opulentiæ ſuæ fundum, paucorum annorum ſpatio, nec publicis, ſed privatis noſtrorum, qui in Occidentem Indiæ navigant, armis, duobus ſupra ſeptuaginta auri millionibus exuto, porro vel ſperandum vobis, vel nobis metuendum eſt? Quid ex ſocia Auſtriorum domo? quam illæ Rakocii nuperæ in Hungariam irruptiones, & major ex Ibrahimo Ottomanno metus; captus per hos dies à Gallis Rhenus; & inhærentes tot jam annis Germaniæ viſceribus illæ longe lateque victrices Sueonum legiones, ita diſtinent ac exercent, ut trepidare tantum & metuere ſibi poſſit, quæ pridem omnes potuit terrere. Neque vos fallant vanæ imagines velut rediture illius fortunæ, quæ, tantum ut calamitates veſtras differret, & diutius vexatos facilius opprimeret, inter hos bellorum motus, vel noſtris vitiis, vel ne quidem ſperata vobis felicitate, ſubinde conclamatis jam rebus veſtris adeſſe & favere viſa eſt. Nunquam illa nobis Galliſve plus in vos permiſit. Ad eam apud vos publicam privatamque egeſtatem ventum eſt, ut diutius vinci à vobis aut ſiſti poſſimus, quam vos vincere. Nos annis ſuperioribus ad Calloam acti in fugam ſimus;

vanæ fuerint ſuſceptæ tot in Waſiam expeditiones; aliâ nunc viâ ea nobis patefacta eſt. Neque ſane ulli, adverſæ magis magnæ & ambitioſæ ſpes ſunt, quam his, quorum lapſis, quales veſtrę ſunt, rebus ſolâ deſperatione conſulitur. At pacem forte vos reſpicitis, ſicut totius tot per annos ſuorum ſanguine ita madentis, ut ſua jam agnoſci facie non poſſit, Europæ, ſic veſtra etiam vulnera ſanaturam. Sed illa veſtra jam letalia ſunt; & dum eam reſpicitis, quæ tantis deſideriis & tam diu, cum injuriæ ex injuriis trahantur, nequicquam optata, quæ ſemper tarda eſt, bello perituri eſtis. Addite, quos dominos adhuc agnoſcitis, Hiſpanorum ingenia. qui cum, immensâ illâ cupidine invadendi regna aliena, neque datæ leges pacis obſervent, neque acceptæ, meliores cautioreſque populi aut principes æterna cum iis bella malunt, quam, ſub ſpecie pacis ac larva, injurias & damna bellorum. Quid ad illius ergo ſpem vos confugitis, pereuntes jam Belgæ, (quod vobis nomen hic non ambitio facit aut ira, ſed veſtra fortuna) quæ, ſi forte, veniet ſera, incerta, non duratura. Nihil profecto jam conſilii ſupereſt, niſi ut veſtrum vobis imperium, Hiſpanorum, qui noſtrum in vos ferrum acuunt, quamprimum exuto, junctiſq; nobis dextris, pacem vobis domi aſſeratis. Quod, hercle, ut æquiſſimum ac facillimum factu, ita vobis ultima neceſſitate preſſis ſalutare, & apud poſteros genteſque omnes glorioſum erit. Nec jam dicendus nobis totius terrarum orbis, qui ipſis non regnatur, conſenſus. quo omnium hoſtes judicati haud abſurdum foret ſi vobis etiam viderentur. Sed, cum aliæ cogant & ſufficiant rationes, forte invitis vobis aut diſſimulantibus hæc gratis dicerentur. Si enim natura ipſa, & populorum omnium judicia ac leges unicuique ut neceſſariam maxime ac ſanctiſſimam mandaverint curam ſalutis ſuæ & ſuorum; & ſub Hiſpanorum regno, quod jam facile agnoſcitis, vos ſalvi eſſe haud poſſitis: ſi etiam principum ſit, ſubditorum capita & for-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

tunas contra vim omnem idoneâ ope tueri, eâque expreſsâ aut tacitâ lege ſubditi omnes conſenſerint in principum dominationes; vobis autem inter graviſſima hæc bella, aut ex vobis, aut Rege veſtro non tantum non adſit ullum auxilium, ſed ne quidem amplius poſſit ſperari; quis non æquiſſimum illud facinus pronuntiaverit? à neceſſitate inevitabili, & quæ nullas alias nunc accipit leges; ab omnium maximo metu ac terrore, cujus & graviſſimæ & preſentiſſimæ ſunt rationes; ab ipſis illis aris veſtris & ſacrariis templorum, quibus, etiamſi velint, plerumque parcere non poſſunt victricis & adhuc iratæ multitudinis clementiſſimi duces; ab ipſa Republ., quæ jam prope nulla vobis, brevi, ſi non auditis hæc (quod profecto cuſtos ille Belgici nominis Deus haud ſirit) hoſtium erit; à majoribus veſtris, ſanctiſſimis & fortiſſimis viris, ac eadem olim auſis, quorum nunc cineres non quieſcunt, & tumuli materies ſunt obſidentium vos vallorum; à conjugibus veſtris, quibus ob imminentia grave eſt aut genuiſſe vobis, aut jam ferre uteri onus; ab ipſis parvulis veſtris, quorum, ante ipſum pedum uſum, patriam vobiſcum ac cunas ſuas fugientum, exilia ac vagitus, (ſi vel tormentorum circumſonantium fragor, vel à tergo inſtantium armatorum ſtrepitus ac minæ, audire jam ſinant) ad parandum innocentiæ ſuæ unicum hoc præſidium vocant, impellunt; ab ipſis manibus tot civium, tot contubernalium veſtrorum & commilitonum, qui pro patria fortiter pugnantes, ſed in nullum rei uſum, ambitioſâ tantum morte inclaruere; voſque ne vana & illicita ſequamini per conjugum ſuarum viduitates, per orbitates liberorum, rogant ac hortantur: ab illa prope immenſa fertilium camporum, ſolo ſuorum ſanguine diffluentium, vaſtitate; ab ipſis illis inanimis tot arcibus & rectis, quæ ſuperbe olim ſtructa ut erant amplitudinis majorum veſtrorum, ita nunc ferro ac flammis deformia in exitium euntium poſterorum ſunt monumenta;

ab ipſa denique inaudita veſtra, & quæ inter maxima exempla admirationi ſemper erit, tot annorum, tot malorum patientia, poſt publica omnia & privata certatim impenſa à vobis, jam conſumptâ, imperatum ac commendatum. Eo quippe noſtrum Gallorumque bellum exſtinctum, & nullum vobis ex Hiſpano metuendum erit. Neque enim terrâ illi ad vos via: mari autem, etiam veſtrorum publico nunc judicio, neminem nos ferre poſſumus ſuperiorem. Et, quid tandem factu vobis promptius faciliuſve? cum modica Hiſpanorum ſit in Belgio manus, gratia prope nulla; audentibus vero vobis paratiſſima auxilia, &, quamprimum vultis, accinctus pro vobis fortiſſimus, neque prudentiæ aut ſollertiæ artibus minor feliciſſimuſque militiæ noſtræ imperator. In cujus laudibus, quanquam id nunc non agentibus nobis, hic velut in tranſcurſu haud ſilendum eſt primum illud caſtrorum ſilentium, quo recentiſſimæ expeditionis initium tranſegit. Nemo unquam ignavia (veremur ne improbe dicamus) tanta geſſit; nemo inertia & quiete plus unquam adverſum eos, quibus primus tantum impetus metuitur, tarda, quibus ſuæ tandem adſunt occaſiones, non æſtimantur, profecit. quem longæ, ut credideratis, deſidiæ indormientem, repente velut excitatum obſtupuiſtis. Nempe id negotium illi in otio illo primo, in quiete labor, & in ſomno, ut ſic dixerimus, vigilia fuit, ut vitia veſtra foveret; ut, exoleſcente metu, ſecuros vos & prope negligentes ac non exſpectantes, & ne exſpectantes quidem, ac velut deſidem illum intemperanter lacerantes, ex improviſo opprimeret, gnarus ad cladem proximos eſſe, qui metuere adverſos dedidicere. cujus juſſu mox natatu tranſmiſſi ſunt munitiſſimi Flandriæ veſtræ amnes; quo tandem intelligeretis, omnia eſſe vobis intuta, nihil contra clauſum nobis; quorum bella non tantum ambulare ad vos poſſunt, ſed etiam navigare; nec navigare tantum, ſed etiam natare. Majorum exemplo, à

quibus,

quibus, ſepoſitis olim à Romanis in militiæ uſum, haud aliter quam ſagittis & telis, præcipuum nandi ſtudium fuit. quo arma equoſque regentes, domi integris turmis Rhenum, in Britannia ipſum mare, in Pannonia etiam Danubium, ſuperavere; ita repente, ut obſtupefacti hoſtes, qui claſſem, qui naves exſpectaverant, nihil arduum aut invium crediderint ſic ad bella euntibus. Soranus Batavus, olim gregarius ſtipendia merens ſub Romanis, non ſuo ſed ipſo auguſto Adriani Cæſaris ore, quaſi de victo natatu Danubio triumphat, poſteroſque provocat ad imitationem, ac prope de eâ deſperat. Hujus ac ſimilium nos poſteri ſumus; quorum neque ſanguis hebet in nobis, neque induſtria deſecit. Fuerint olim Fulminatrices, aut alio aliquo nomine ſuperbæ & inſignes, ſunt nobis & militant Natatrices legiones; ex quibus dilecti nuper pauci ea feliciſſime auſi ſunt, quæ vos metuere non poteratis; cum, præter foſſæ latitudinem, obſtarent etiam plurimæ turres, aggeres, ſtationes. Quæ ſingula excutere irrupturis mentem poterant, & ſolo adſpectu frangere promptiſſimorum audaciam, ſi aliis, quam nobis, opponerentur. Quid editiſſimo vallo, aliiſque vallo adſtructis inſtructiſve operibus caſtra incredibili celeritate & ex arte incluſa dicemus? Nam paucorum adeo dierum ille labor fuit, ut multiplices iſtos varioſque circuitus & anfractus, totque ac editas adeo & conjunctiſſimas munimentorum moles intuentibus, ipſa terrarum planities velut è gremio ſuo raptim edidiſſe colles monteſve videretur. Quid iterum ipſum Ducem? quid venerabilem ſenis canitiem, & indeſeſſam juvenis alacritatem? cum in illo imperatorio ſuo opere totus, aſſiduus, dierum noctiumque terminis confuſis, neque ſomno, neque corpori vacaret, quo tamen etiam animus ſuſtinetur. Quid conſtantiam illam animi ac magnitudinem inauditam? qua contractis undique veſtris copiis, totque ducibus, ipſo etiam Octavio Comite Picoliminæo, tot in

Germania expeditionibus clariſſimo, evocatis, cum jam è noſtrorum tentoriis adſpicerentur, eam hæſitationem eumve terrorem injecit, ut nihil auſi rerum ab eo pulcherrime geſtarum teſtes tantum fuerint & ſpectatores. Hic nobis miles eſt, hic militiæ imperator. Horum virtute, poſt Moſam & Rhenum triumphatum, poſt validiſſimas Brabantiæ, Gelriæ aliaſq; urbes captas, poſt coarcitum paſſim intra arctiſſimos limites veſtrum imperium, in Brabantia Gelriaque prope nullum; Rubiconem Flandriæ veſtrę nunc ſuperavimus. quæ, ipsâ veſtrorum confeſſione, delitiæ horreumque Belgii, è qua bello vires haud ægre aliquando reparatæ, quæque commeatum copiis, ſumptus Principi, ducibus militem hactenus ſuggeſſit. Horum manu in ipſo quaſi ejus meditullio erecta libertatis ſigna ſunt; cur ad ea volitantia non concurritis? cur metuere mavultis, quam amare? exitium per ea inferri, quam ſecuritatem? Horum enim virtutes ac manus veſtræ ſunt, ſi vultis. Horum auxilio vos eximite periculis, &, ejecto milite ac ſanguine externo, vos, dum licet, aſſerite in libertatem. Tantum incepto opus eſt: quid ergo cum auctoribus ſervitutis ipſam ſervitutem in Caſtellæ ſuæ ſolitudines, velut perpetuum exilium, relegare dubitatis? Ea, hercle, ſola ad pacem & certiſſima via eſt. Quod ſi vobiſcum patria, quos liberos gignere voluit, nec oppreſſa potuit, atque parentes, quos fortiſſimos illa genuit viros in præſidium libertatis, & poſteri, quibus deteſtata erit veſtra illa tam longa ſervilis patientia, poſſent loqui, non alia dicerent. Quippe ſi morbo jam aut fato huic imperio veſtro ſecus accidat, cui dubium eſt, quin per agros urbeſque veſtras, major, ſi quidem eſſe poſſit major, vaſtitas, & ultima omnium pernicies brevi oriantur. Sub alieno victoris imperio cur & liberi minus & ſic miſeri eſſe vultis, quam feliciſſimi, ſocii & fratres eorum, quibus ad ultimam vobis inferendam cladem deeſt nihil, ſi modo velint inſtare. Niſi aliam

men-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

mentem vobis ſalutis veſtræ cura dederit, ipſa illa inanima recta, quæ ultrix flamma porro abſumet; ipſi illi campi, quibus tantum jam ſanguinis datum eſt hauſtumque, & plus haurietur; ipſi illi cruore veſtro decolores futuri amnes; ipſæ illæ orbitates, quæ imminent, & viduitates; denique ipſa cruentiſſimi & evaſtantis omnia Martis rabies, quam ne placidiſſima quidem ducum ingenia plerumque poſſunt moderari, omnibus ſæculis & inter omnes hanc contumaciam veſtram deteſtabuntur. Neque enim conſtantia erit, ſed pertinax pereundi volunta. Quod ſi contra bona vobis fuerit lubido, patriæ, parentibus, vobis, poſteris gratificandi, Republ. reſtituta, ſupra omnes caſus fortuna veſtra erit. Proinde ſi quid in vobis cognati ſanguinis ſit & veſtri, ſi quis amor non jam dicemus noſtri, ſed veſtri; ſi perire nolitis; ſi quæ ſuperſint exempla vobis magnitudinis & innocentiæ majorum; ſi quæ eorum miſeratio, qui poſt verturi; ſi qua his fides, qui amicos quam hoſtes, pacem, quam bellum malunt; ſi denique cura aut æſtimatio aliqua obviæ, & in amplexus veſtros euntis, ac infucatæ libertatis, cum cœlo & terra duratura pax jubeatur. Qui enim ad hanc uſque diem ita deſideria noſtra diſcrevimus, ut aliis ſalutem noſtram, aliis ultionem veſtram Deo immortali curæ eſſe vellemus; quo, fractis veſtris rebus & ſic evictâ contumacia, majorum conſenſus, & antiqua, id eſt, felicia & pacata tempora vobis poſteriſque veſtris aliquando redderentur; nunc, poſt ſeptuaginta fere annorum bellum, jam longe lateque, Hiſpanorum in Belgio imperii clauſtris quaqua perfractis & apertus, victores, nullâ neceſſitate, ſolâ Belgici nominis miſeratione impulſi, odiis ſimul armiſque depoſitis, ſi quidem vos velitis, quorum maxime intereſt, noſtram nunc ſimul ac veſtram ſalutem iiſdem, &, quanta eſſe poſſunt, ſanctiſſimis votis conjungimus; ac has pacis, omnibus optatæ, vobis etiam neceſſariæ, offerimus conditiones, &

vetere Belgarum, quæ optima eſt, fide obſignamus: CUM COELO ET TERRA DURATURA PAX BELGARUM ESTO. LIBERTATEM AC SUAS LEGES; EOSDEM AMICOS AC INIMICOS OMNES HABENTO; COMMUNES ARCENTO. BELLO AC PACE INVICEM SE JUVANTO, ATQUE UT COGNATOS OBSERVANTO. INJURIAM FACTAM NON QUERUNTOR, NEQUE, SI QUID ANTE HUNC DIEM FACTUM EST, OBJICIUNTO; VINDICANTOVE, AUT ULLO ALIO GENERE PERSEQUENDUM CURANTO; In hæc verba fœdere compoſito, arma deponimus; &, ne reſidua in animis etiam poſt jusjurandum ira remaneat, præterita oſculo abolemus.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
298 A 26